

NIEUWSBRIEF HEI, HEG & HOOGEIND

LENTE 2025

IN DIT NUMMER:

VOORWOORD REDACTIE	1
AGENDA	1
BIJEENKOMST MONITORING BOERENNA TUUR BRABANT-MIDDEN	2
TERUGBLIK LEZING JAN VAN ESCH	2
UILEJAAR-VERSLAG 2024	3
AANKONDIGING LEZING ERIK VAN ASTEN OP 15 APRIL	3
INTERESSANTE WEBSITE: KLIMAATBERICHT EN	3
NATUURWERK-GROEP PLANT 150 METER HEG	4
WILGEN MET MEERWAARDE	5
KNOTBOOM-STAKEN BESCHIKBAAR	5
COLOFON	6

Beste lezers,

Bij deze ontvangt u de eerste nieuwsbrief van alweer een nieuw jaar. Een jaar dat ook weer is begonnen met nauwelijks vorst. De eerste berichten gaan alweer rond dat het tekenseizoen vroeg begint omdat deze beestjes niet kapot zijn gevoren. Gelukkig is er ook goed nieuws. Het jaar is namelijk minder nat begonnen dan het vorige jaar. De grondwaterstand is de afgelopen weken in rap tempo gedaald. Dat geeft de burger, maar vooral de boer, moed. Wat ons ook moed geeft is de inhoud van deze nieuwsbrief.

VOORWOORD REDACTIE

De afgelopen maanden is onze vereniging weer druk in de weer geweest. Zo leest u in deze brief over een bijeenkomst over de resultaten van BoerenNatuur Brabant-Midden, mede georganiseerd door onze vereniging. Ook is de werkgroep Natuur al actief geweest op de Bruggerhuizen. Lid van de werkgroep Frank Bakx doet hier op zijn eigen leuke manier verslag van. En dan zijn er nog twee lezingen georganiseerd de afgelopen maanden, ook daarover kunt u teruglezen. Er wordt dus niet stil gezeten bij Hei Heg en Hoogeind. En ook de komende maanden zijn er activiteiten zoals de jaarlijkse ALV en we zijn aanwezig op

de Streekmarkt in Leenderstrijp op 25 mei. Zet deze momenten dus alvast in uw agenda.

Wij wensen u veel leesplezier en een prettig voorjaar!

Namens de redactie,

Peter, Erik, Roel en Koen

AGENDA:

22 april: Algemene ledenvergadering

25 mei: Streekmarkt Leenderstrijp

Bijeenkomst Monitoring BoerenNatuur Brabant-Midden

Woensdag 11 december kwamen in Leende de deelnemers aan en andere betrokkenen bij het Agrarisch Natuur en Landschapsbeheer (ANLb) bij elkaar in “den Hert” bij de Enckhorn.

Met koffie en de vlaai werden we bij een gezellig haardvuur bijgepraat over de resultaten en de mogelijke verbeteringen van het ANLb beheer. Mooi om te zien dat bijna alle deelnemers er waren. Ook de ledenraadsleden waren aanwezig evenals een vertegenwoordiging van onze gemeente.

Na een welkom en de opening hadden we een gevarieerd programma waarbij Fien Oost van Brabants Landschap ons meenam in gevolgd monitoringswerk-

wijze en de behaalde resultaten. Helaas waren de laatste tellingen nog niet meegenomen. Zij komen beschikbaar in het voorjaar.

Ben Groenen presenteerde de soorten beheermaatregelen (pakketten) die we nu in ons gebied hebben. Onze boeren konden goed aangeven waar eventuele verbeteringen mogelijk zijn.

Ook onze vereniging vulde een gedeelte van het programma. Adrie Staals vertelde over de kerk-, steenuilen en torenvalken. Soorten die in het ANLb ook hun plaats hebben.

Na het formele gedeelte werd er nog druk nagepraat en gediscussieerd tussen onze deelnemers.

De reacties van de deelnemers waren dat het een interessante en gezellige avond was.

De avond werd georganiseerd door BoerenNatuur Brabant Midden en onze Plattelandsvereniging.

Terugblik lezing Jan van Esch

Op 18 februari hield melkveehouder Jan van Esch bij de Riestenblik een interessante lezing met als onderwerp “ondernemen in het agrarisch domein”. Jan schetste wat hem in de loop der tijd voor de voeten kwam als ondernemer en hoe hij daarmee om is gegaan. Hij maakte daarbij keuzes die door de omgeving als buitengewoon merkwaardig gevonden werden. Een agrarische kinderopvang genaamd “de Tierelier” en een koeientuin waren het resultaat.

Het was mooi om te zien en te horen dat Jan met enkele foto's als leidraad het verhaal helemaal uit zijn eigen perspectief vertelde. Samen met zijn vrouw, en later ook zijn kinderen, bouwde hij een mooi bedrijf op dat toekomstbestendig is. Na zijn verhaal werden veel vragen gesteld en ontstonden interessante discussies. Het was weer een mooie lezing voor zowel boeren als burgers.

Uilenjaarverslag 2024

Onlangs is weer het jaarverslag van onze steen- en kerkuilenwerkgroep opgeleverd door de werkgroepcoördinator Adrie Staals. De broedresultaten van kerkuil, torenvalk en steenuilen van het afgelopen jaar bleven duidelijk achter bij een gemiddeld seizoen. Meest waarschijnlijk oorzaak is toch het extreem natte (voor)jaar waardoor het hoofdvoedsel, muizen, veel minder voorradig was. Veel muizenholletjes waren ondergelopen door hoogstaand grondwater. De steenuilkasten, die bijna allemaal buiten hangen, waren ook erg nat waardoor er ook slachtoffers vielen onder de jonge uilen. Het aantal broedgevallen bij de torenvalken was ook veel minder dan voorgaande jaren en de kerkuilen hadden ook veel minder eieren gelegd, namelijk gemiddeld 3 in 2024 tegenover 5 eieren in een gemiddeld jaar. Voor gedetailleerde gegevens en andere wetenswaardigheden over de uilen en torenvalken zie het uitgebreide jaarverslag op onze website.

Hopelijk dat we dit jaar weer een succesvol aantal broedgevallen mogen aantreffen. De uilenwerkgroep bestaat dit jaar 20 jaar wat we in de loop van dit jaar willen vieren door middel van een gastgeversavond.

Voor diegene die eens een kijkje wil nemen in een uilenkast met broedende uilen verwijzen we naar:

www.nestkastnu.nl.

Het jaarverslag is tevens terug te lezen op onze website:

www.heiheghoogeind.nl

Aankondiging lezing Erik van Asten op 15 april

Op dinsdag 15 april geeft ons lid Erik van Asten samen met boswachter Erik Schram een lezing over twee natuurgebieden in onze gemeente: het Leenderbos en de Strabrechtse Heide. De avond vindt plaats in Dorpshuis de Schammert vanaf 19:30 uur en aanmelden kost €5,-. Voor meer informatie zie: <https://dommeldal.op-shop.nl/4977/lezing-door-erik-erik-beheer-en-beeld-van-brabantse-natuur/15-04-2025>.

Interessante website: Klimaatberichten

Jaren van droogte lijken afgewisseld te worden met jaren van overvloedige regen. De 'gemiddelde' temperatuur en de 'gemiddelde' neerslag stijgen maar een beetje. De afwijkingen van deze gemiddelden worden echter steeds groter: het is snel te droog of te nat.

Werd enkele jaren geleden klimaatverandering nog naar het rijk der fabelen verwezen, ondertussen zitten we er midden in en ondervinden we de gevolgen.

Op een website van het KNMI staan interessante stukjes over het hoe- en waarom van weer en het klimaat: KNMI klimaatberichten. Er staan ondertussen al honderden stukjes op de website. Ze zijn goed leesbaar en vaak met grafiekjes onderbouwd. Wekelijks worden nieuwe artikeltjes over klimaat en klimaatverandering toegevoegd.

<https://www.knmi.nl/kennis-en-datacentrum/uitleg/klimaatberichten#3b>

Natuurwerkgroep plant 150 meter heg

“Bruggerhuizen, gehucht aan de grenzen” door Frans Bakx

Als je aan menig inwoner van Leende vraagt waar “Bruggerhuizen” in de gemeente Heeze-Leende ligt, zal men vaak het antwoord schuldig blijven. Laat staan dat ze dit landelijk gebiedje ooit bezocht hebben. Er is in het verleden toch veel te doen geweest over deze uithoek tussen Leende en Valkenswaard. In de Heemkronyk van 1996 wordt zelfs geschreven over “De blunder met Bruggerhuizen”, waar de bewoners van deze buurtschap noch het gevoel hadden bij gemeente Leende, noch bij gemeente Valkenswaard te behoren. Oude landkaarten laten zien dat Bruggerhuizen een uitgestrekte heidevlakte was met vennen, en waarvan men de kerktoren van Leende van hieruit eeuwenlang kon bewonderen. Het riviertje “De Tongelreep”, ten westen van Bruggerhuizen, vormde de natuurlijke grens tussen Leende en Valkenswaard. Sinds de boswachterij als werkverschaffingsproject in de jaren dertig van de vorige eeuw “t Leenderbos” heeft aangelegd, is Bruggerhuizen wat meer geïsoleerd van Leende te komen liggen. Maar voor de duidelijkheid, het behoort gelukkig nog steeds bij de gemeente Heeze-Leende.

Een anekdote in dit verhaal is de uitspraak van voormalig Leendse burgemeester A. van de Lokkant in de jaren zestig tot een zekere Hr C. de Wit, die daar wilde gaan bouwen: “U gaat uw gang maar, er komt daar toch niemand kijken!”.

Maar nu ter zake, er moest vandaag gewerkt worden. Op zaterdag 21 december, het was een gure en grijze dag, stonden omstreeks 09.30 uur een tiental mannen op linie, gestoken in rubberen laarzen, en sommige met de schop stevig vastgeknepen in hun knuisten, klaar om de zware natte grond om te zetten tot gaten, want wie een kuil graaft voor een ander, krijgt er een skonne heg voor terug.

Ons lid Mart heeft op de Bruggerhuizen een mooi perceeltje weiland naast zijn huis maar er ontbrak nog het een en ander aan, waaronder een mooie afscheiding, en een klein stukje bos. Mart wist precies hoe het moest worden en met zijn contactuele eigenschappen wist hij ook: “vele handen maken licht werk”. Dus maar eens aankloppen bij de werkgroep “Natuurwerk” van onze plattelandsvereniging. En zoals altijd, de leden van de werkgroep zijn nooit te beroerd om de handen uit de mouwen te steken om elkaar vooruit te helpen.

Mart kwam ons al een stukje tegemoet om het stukje grasland waar de heg in gepland moest worden, alvast los te frezen, zodat het graven van gaten wat makkelijker ging. Volgens Peter waren drie gaten op een meter een mooie

uitgangspositie om later een mooie dichte heg te krijgen. Aangespoord door menige passant, die liet weten dat we goed bezig waren, werd er driftig in de grond gewroet en gegraven. Soms even overeind om de rug te strekken, of even in de hand te spugen, en dan weer

verder. Peter sorteerde de planten door elkaar, bestaande uit meidoorn, sleedoorn, rode kornoelje, zomereik en veldesdoorn, zodat er later een gemengde haag gaat ontstaan, die het landschap stoffering een mooier aanzicht zal geven, waar ook de vogels en insecten van kunnen profiteren. Eén voor één werden de planten in de gaten gestoken, en afgedekt met een paar schoppen aarde, en aangestampt met een paar forse trappen van de gummi laarzen.

Van profiteren gesproken, na anderhalf uur in het zweet des aanschijns gewerkt te hebben, mochten we tijdens de pauze op krachten komen in een gezellig warm schuurtje, waar onder het genot van koffie en heerlijke appelflappen weer energie werd getankt. Verder had Mart in de hoek van het weiland een bosje in gedachten, en ook daar werd al een strook heg geplant. Zo hadden we na enkele uren noeste arbeid toch gezamenlijk een 150 meter heg geplant, wat straks zal uitmonden in een mooie bloeiende haag.

Als afsluiting, en uit erkentelijkheid van de geleverde werkzaamheden, werden we door Mart en Dian Maas uitgenodigd om in de schuur gezamenlijk koffie, maar vooral de heerlijke pompoensoep met roggebrood met spek te komen nuttigen. Door de gezelligheid verdween de spierpijn al vlug naar de achtergrond en konden we terugkijken op een geslaagde ochtend, waar we als werkgroep van de plattelandsvereniging aan hebben meege- werkt.

Wilgen met meerwaarde

In ons gebied komen verschillende wilgen van nature voor. Afgelopen winter zijn er in ons gebied best veel wilgen aangeplant. Soms door particulieren, soms door onze vereniging. Vaak zijn de pots van de wilgen door onze vereniging geleverd. Alles bijeen meer dan 100 nieuwe wilgen die op termijn een mooi landschap stofferen en bijdragen aan biodiversiteit. Op termijn gaan ze u opvallen op de Strijperdijk, de Jansborg en De Ven.

Even iets over knotwilgen en bloeibogen

De schietwilg is een van de meest aangeplante wilgen. We kennen hem als knotboom vaak als landschapsaankleding aangeplant aan slootkanten. Er zijn echter meer wilgen die het planten waard zijn. Wilgen zijn mannelijk of vrouwelijk. De mannelijke bomen dragen katjes met stuifmeel en kleuren bij de bloei geel. De vrouwelijke bomen dragen katjes die groen kleuren.

Een belangrijke eigenschap van wilgen is namelijk de zeer rijke bloei: de manlijke katjes hebben ontzettend veel stuifmeel. Zoveel zelfs dat er bestuiving door de wind kan optreden terwijl eigenlijk insecten de bestuiving moeten regelen.

Voor insecten is het belangrijk om tijdens het hele jaar voldoende voedsel te vinden. Dat stuifmeel van de manlijke katjes en de nectar van de vrouwelijke katjes zijn een belangrijke voedselbron in het vroege voorjaar. De verschillende wilgen bloeien op wat verschillende tijdstippen en vormen zo een doorlopende voedselbron. We noemen dat de bloeihoog. Het is dus interessant om verschillende soorten aan te planten in singels etc. Voor de bestuiving van veel gewassen zijn insecten, waaronder bijen, belangrijk. Voldoende voedsel in het voorjaar zorgt dus voor veel bestuivende insecten.

De meest voorkomende wilgen met hun bloeitijd zijn in ons gebied Grauwe wilg (maart), Boswilg (maart-april), Kraakwilg (april) en Schietwilg (april-mei). De geoorde wilg heeft van zichzelf al een lange bloeihoog. Het aanplanten van een mix van bovengenoemde soorten is dus aan te bevelen.

De mannelijke bloeiwijze van een wilg: de geel kleurende katjes zijn een bron van stuifmeel voor insecten in het voorjaar

Knotboomstaken beschikbaar

Oproep: Peter Kerkhofs heeft voor geïnteresseerde leden van onze vereniging nog 10 tot 20 knotboomstaken liggen. Deze kunnen tot eind maart aangeplant worden. Weggooien is zonde. Heeft u interesse? Neem even contact op met Peter.

Erik van Asten

Terugblik lezing Alex Datema, Rabobank

Op woensdag 19 maart werd in samenwerking met de ZLTO en AJK een lezing georganiseerd met als titel: Duurzaam ondernemen in de agrarische sector: beleidskaders en strategie van de Rabobank. Spreker was Alex Datema, directeur Food en Agri Nederland bij de Rabobank en voormalig bestuurder van o.a. Boeren-Natuur. Vanwege zo'n 60 aanmeldingen werd gekozen voor gemeenschapshuis de Valentijn in Sterksel als geschikte locatie. Daarmee was de lezing goed bezocht en het publiek bestond in meerderheid uit agrariërs uit onze gemeente. Alex Datema nam het publiek mee in het beleid van de Rabobank om in 2040 tot een duurzame agrarische sector te komen. De mogelijkheid werd geboden om tijdens zijn verhaal vragen te stellen wat zorgde voor een levendige dialoog. Er werden veel kritische vragen gesteld maar de directeur gaf overal rustig en duidelijk antwoord op. Waarbij hij de grap maakte dat een Groningen te eerlijk is om vriendelijk te kunnen zijn. Uit de vragen en ook een rondgang na afloop bleek dat er veel zorgen leven bij onze agrariërs over de koers van de Rabobank en de haalbaarheid daarvan. Wel werd voorzichtig aangegeven dat men het een interessante avond vond. In combinatie met de goede bezoekersaantallen kunnen we terugkijken op een geslaagde avond.

COLOFON

Plattelandsvereniging Hei, Heg & Hoogeind streeft naar een mooi buitengebied waar natuur, landschap en gezonde boerenbedrijven naast elkaar kunnen bestaan. Informatie over onze activiteiten vindt u op:

www.heiheghoogeind.nl

Redactie Nieuwsbrief:

Roel van Dijk
Peter Kerkhofs
Erik van Asten
Koen Staals

Foto's: Erik van Asten
(tenzij anders vermeld)

Contactadres:

contact@heiheghoogeind.nl

